

Posudek oponenta diplomové práce

Studijní program: **Mezinárodní ekonomické vztahy**

Studijní obor: **Mezinárodní politika a diplomacie**

Akademický rok: **2014/2015**

Název práce: **The Role of OSCE in Post-conflict Reconstruction of Bosnia and Herzegovina**

Řešitel: **Bc. Zuzana Babiaková**

Vedoucí práce: **Ing. Zbyněk Dubský, Ph.D.**

Oponent: **JUDr. Zdeněk Matějka**

	Hlediska	Stupeň hodnocení
1.	Stupeň splnění cíle práce	1
2.	Logická stavba práce	1
3.	Práce s literaturou, citace	1
4.	Adekvátnost použitých metod	1
5.	Hloubka analýzy ve vztahu k tématu	2
6.	Vlastní přístup k řešení	1
7.	Formální úprava práce	1
8.	Jazyková a stylistická úprava práce	2

Konkrétní připomínky a dotazy k práci:

Po pečlivém pročtení práce jsem došel k závěru, že autorka se snažila podat velmi podrobný přehled o tom, co OBSE v Bosně a Hercegovině za léta svého působení vykonala a dnešní výsledek zhodnotit. Vcelku se jí to úspěšně podařilo. Napsala svou práci v angličtině, zřejmě proto, že chce text využít k získání stipendia na některé západní vysoké škole. Tento aspekt mě osobně nutí být poněkud kritičtější. Z hlediska celkového pojetí tohoto velmi aktuálního tématu a jeho obsahového zpracování nemám vážnějších kritických připomínek. Hlavní problém vidím v přílišné popisnosti velmi podrobného líčení nejrůznějších stránek aktivit OBSE, ale v nedostatečné konfrontaci oficiálních cílů se skutečnými výsledky. OBSE nesporně odvedla v mnoha směrech velmi užitečnou práci, ale nemůžeme očekávat, že v jejích dokumentech najdeme přiznání, že výsledkem činnosti i dalších mezinárodních organizací je naprosto nefunkční vládní systém vytvořený Daytonskou dohodou. Zůstává přitom faktem, že tzv. mezinárodní společenství, představované především EU, není schopno současný neuspokojivý stav změnit. Oceňuji, že určité kritické postřehy v práci zaznívají, ale většinou ne jako osobní názory autorky, ale jako citace z nějakých oficiálních dokumentů. Našel jsem rovněž minimum kritických zdrojů neoficiálních, např. srbských. Diplomová práce by se přitom neměla omezovat jen na dokumenty a zprávy OBSE, které nikdy nemohou být objektivní, vždy jsou lakovány na růžovo. Měla by obsahovat více osobních názorů autorky, její zobecňující závěry. Termín „mezinárodní protektorát“ lze těžko hledat v dokumentech NATO, EU nebo OBSE, ale kritická analýza stavu od samotného začátku by se ho neměla obávat. Hodnocení role OBSE v Bosně by neměla přejít fakt, že všechny oficiální dokumenty přecházejí skutečnost, že se nepodařilo vybudovat multietnickou společnost a že přes pokračující nacionalismus všech tří etnik všichni s vážnou tváří hovoří o členství v EU i NATO. Je podivné, že autorka přejímá absurdní tvrzení tzv. Bílé knihy, že „jedním z největších úspěchů je vyslání multietnického družstva do Iráku“ (s. 28), když to družstvo (platoon) má 10 vojáků. Můj dojem, že autorka měla být mnohem kritičtější, posiluje osobní rozhovor s dlouholetým Vysokým představitelem EU v BaH, rakouským diplomatem Inzkem, který na podzim 2014 byl v Praze a situaci hodnotil jako kritickou. Pokud jde o to, že autorka chce použít anglický text jako svou vizitku, zasloužil si mnohem větší pozornost a pečlivější pročtení konečného znění někým jiným než autorkou, protože její oči jsou natolik zvyklé věnovat pozornost obsahové stránce, že překlady, opakování stejných slov nebo jejich vynechání či kostrbaté výrazy prostě nevnímají. V případě, že autorka bude chtít nad textem dále pracovat, doporučuji text zhutnit, vynechat nevýznamné detaily a soustředit se na hlavní problémy, podívat se na výsledek aktivit OBSE globálně. Vztít v úvahu názory, že tento příklad sociálního inženýrství se nepovedl a přestat se opíjet iluzemi, že může někdy fungovat. Poněkud mě překvapilo, že v práci není nic o aktivitách muslimských fundamentalistů a dokonce džihádistů, kteří dnes působí v Sýrii a v řadách Islámského státu. V západní propagandě je tento aspekt zamlčován, což možná souvisí

s celkovou tendencí hlavní vinu za problémy v BaH svádět na Srby. Z drobnosti bych doporučil u seznamu použitých zdrojů dát na první místo oficiální dokumenty před knihy. Z několika nepřesností bych jako příklad uvedl tvrzení na s. 15, že „vojenské jednotky bosenských Srbů vedl Radovan Karadžić“. Za problematické tvrzení považuji formulaci na s. 79, že „nationalism is rooted in the nature of the Bosnian people“, protože do válek počátkem 90. let žila etika v BaH desítky let v míru a pohodě. V práci se to hemží zkratkami, z nichž mnohé nenajdeme v seznamu zkratek, kde nechybějí USA, EU nebo NATO, např. VRS, VF a DRC na s. 28, PLIP na s. 46, PIC na s. 70 a CIG na s. 77. Otázky: 1. Vidíte nějakou perspektivu, že EU bude ochotna přiznat, že není schopna překonat nacionalismus tří etnik v BaH a bude souhlasit s připojením Republiky Srpské k Srbsku a Hercegoviny v Chorvatsku? 2. Jak byste Vy osobně změnila nefunkční systém v BaH? Co by k tomu bylo třeba?

Závěr: Diplomovou práci **doporučuji k obhajobě.**

Navrhovaná výsledná klasifikace práce: **1**

Datum: 03. 01. 2015

JUDr. Zdeněk Matějka
oponent práce